

a) Krmno bilje na oranicama - oranično krmno bilje

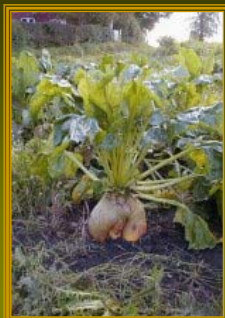
1. Žitarice na oranicama
2. Krmne leguminoze za proizvodnju stočne hrane
3. Korijenasto-krtolaste krmne biljke
4. Ostale krmne biljke

a. Korjenaste krmne biljke

1. Krmna (stočna) repa
2. Šećerna repa
3. Postrna repa
4. Krmna koraba
5. Krmna (stočna) mrkva

b. Krtolaste krmne biljke

6. Čičoka

1. Krmna (stočna) repa (Fodder beet)

Beta vulgaris var. crassa Slef.

□ Značaj

❖ u ishrani domaćih životinja koristi se *korijen* (obično u zimskom razdoblju) i *list* (u svježem obliku ili za silažu)

❖ u obrocima krupnih preživača i ovaca koristi se svježa isjeckana ili cijela, a svinjama sirova ili bolje kuhana

□ Morfološka svojstva

- dvogodišnja vrsta, porodica *Chenopodiaceae*

Korijen

▪ dubine 0,8 - 2,8 m;
najveća masa na dubini
40-50 cm;

▪ u gornjem dijelu korijen
je zadebljao i različitog
oblika:

1. vretenast - 1/2 korijena razvija se nad tlom
2. okruglasti i cilindrični oblik - 2/3 korijena iznad tla
3. polušecerne sorte - 2/3-3/4 korijena u tlu

na korijenu razlikujemo:

glava korijena - vrh korijena s
lisnom rozetom

vrat korijena - nalazi se ispod
glave, gladak je i bez korjenovih
žilica, često iznad površine tla

tijelo korijena - najznačajniji dio, obrastao bočnim
korjenčićima, na krajnjem dijelu
prelazi u rep; boja korijena - žuta,
crvena, narančasta, ljubičasta, bijela
i zelenkasta; na poprečnom presjeku
razlikujemo *sržni* i *mesnati* dio
(akumuliran najveći dio hrane); na
presjeku 8-10 prstenova

rep korijena

List

- krupan, dužine oko 20-40 cm (prva godina, sastoji se od peteljke i plojke
- površina plojke glatka i malo valovita
- peteljka s lica žljebasta, s naličja rebrasta, često obojena kao i korijen nekih sorti
- u tijeku vegetacije razvije oko 70 listova
- starenjem listovi opadaju, a iz centra rozete razvije se novi
- vegetacija lista kreće se od 10-30 dana ovisno od uvjeta uzgoja

Stabljika

- listovi na stabljici su sitniji od listova u prvoj godini uzgoja

- formira se u drugoj godini uzgoja iz vegetativnih pupova na glavi korijena
- zeljasta je, visine do 1,5 m, uspravna, razgranata po cijeloj dužini, na bočnim grančicama nalaze se cvjetovi, u stadiju formiranja plodova stabljika je drvenasta i čvrsta

Cvat

- cvjetovi se razvijaju u pazušcima listova na cvjetonosnim stabljikama i bočnim granama

□ Agrotehnika uzgoja

Plodored

obavezan, na isto tlo nakon četiri godine predkulture- jednogodišnje i višegodišnje leguminoze, žitarice, okopavine

Obrada tla

oranje na dubinu 30-35 cm u jesen, predstjetvena priprema tla u proljeće sjetvospremačem na dubinu 3-5 cm

Gnojidba

120-220 kg ha^{-1} N, 100-120 kg ha^{-1} P, 80-120 kg ha^{-1} K
P, K i 1/3 N u jesen pri osnovnoj obradi, ostatak N u 2-3 prihrane
stajnjak prije oranja, 40-60 t ha^{-1}

□ Sjetva

- ❖ vrijeme sjetve: krajem ožujka ili početkom travnja
- ❖ dubina sjetve: 3-3,5 cm
- ❖ međuredni razmak: 45-60 cm, unutar reda 15-20 cm
- ❖ sklop: oko 80.000 biljaka
- ❖ količina sjemena: kod sjetve višekličnog sjemena 15-20 kg ha^{-1}

□ *Njega usjeva*

- *razbijanje pokorice* - nakon sjetve
- *prorijeđivanje* - u fazi 2-3 stalna lista na sklop 80000 biljaka/ha
- *međuredna kultivacija* - 2-3 puta, razbijanje pokorice, suzbijanje korova
- *prihrana* - s N, zajedno s kultivacijom

- *zaštita od bolesti*
- *zaštita od štetnika*
- *zaštita od korova* - okopavanje, kultivacija, herbicidi

Vrijeme korištenje usjeva

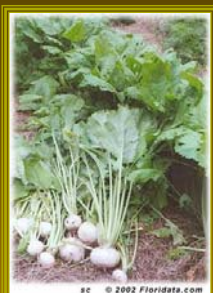

vađenje korijena u drugoj polovici listopada prije pojave većih mrazeva, ručno ili na većim površinama mehanizirano

Prinosi: korijena 60 - 120 tha^{-1} , lišća 20-40 tha^{-1}

Trapovi

- služe za čuvanje korijena stočne repe tijekom zimskog razdoblja
- prave se na povišenim mjestima slaganjem korijena u slojeve kupastog oblika širine 1,5 m i visine do 1,5 m
- prije slaganja repe obavezno se postavlja vertikalna i horizontalna ventilacija od drvenih letava ili plastičnih cijevi (vertikalne cijevi treba postaviti na svaka 2 m dužine trapa)
- korijen se slaže tako da krupniji bude s vanjske strane, a sitniji u sredini
- korijen se pokriva zemljom debljine do 20 cm
- optimalna temperatura je od 1 do 4 °C, ako dođe do porasta temperature u trapu, treba smanjiti količinu zemlje s kojom je pokriven

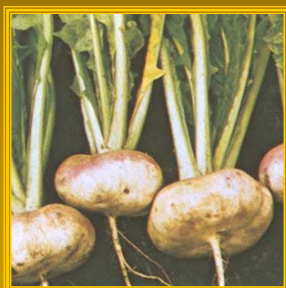

Postrna repa

Brassica rapa rapifera Metz.

Turnip

dvogodišnja vrsta, porodica *Brassicaceae*, rod *Brassica*

Krmna koraba

Krmna mrkva

Apiaceae

Daucus carota
subsp. *sativus*

Čičoka

